TAKSA PLAĆENA U GOTOVU

Oštetelj

Broj 37 13. lipnja 1936.

OBITELJ
ILUSTROVANI TJEDNIK ZA HRVATSKU PORODICU
U ZAGREBU 13. RUJNA 1936.

SMRT STARIMA!

Napisao Zvonko Šprajcer

Tako se mnogo govori, a gdje se i ne govori, barem se tako ili slično misli. Svijetom ide val mladosti i ljudi su opijeni mišlju, da treba da dođe nešto novo, što će nas izvesti iz težine danâ, koje proživljavamo, a to novo mogu da donesu samo novi, mladi ljudi. Puno je istine na tome, ali istina je i to, da to novo ne će i ne mogu do pobjede donesti sami mladi ljudi bez izdašne pripomoći starijih, iskusnih i prokušanih boraca.

Naše vrijeme uopće boluje od mnogih predrasuda. Među njih svakako spada i mišljenje, da ljudi, koji su prešli četrdesetak godina — osim stanovitih iznimaka — ne mogu više narodu, zajednici, baš mnogo koristiti, i da radi toga na sva odlučujuća i važnija mjesta u cjelokupnom javnom životu uglavnom moraju doći mlađi ljudi. To doduše nije tako reći dogma, a ni odlučna linija našeg javnog života, ali je to ipak vrlo rašireno mišljenje, koje je kadro da se s vremenom provede u život u većoj ili manjoj mjeri.

Naravski, da se to načelo ne uvažava niti misli uvažiti onda, kad se za izvršenje jednog neobično teškog i odgovornog posla traži zgodan čovjek. Onda nijesu godine mjerodavne i odlučujuće. Uzmimo samo pojedine grane privrede: Kad ustreba za bilo kakvo poduzeće, posao ili radnju prvorazredan, kvalificiran poslovođa, radnik ili uopće bilo kakav stručnjak, onda se redovito — jedna lasta ne čini proljeća — traže takvi među postarijim ljudima, koji već davno prešoše četrdesetu godinu života i koji svojim dosadašnjim radom pokazaše, kakvi su i što su. Svi oni, koji umiju da cijene rad, znanje i umjesnost onako, kako ih treba cijeniti, i kojima je u prvom redu stalo do toga, da za svoj posao i za svoje poduzeće postignu što bolji učinak, znadu, da ljudi, koji su premašili svojih četrdesetak godina, ne znače za njih balast, već im je cijena kod njih još uvijek visoka.

Kroz duge i duge godine navikao je svaki naš privrednik da za svaki svoj posao nađe pravog čovjeka, koji će biti kadar postići to, da se čitav posao razvija onako, kako to treba, u redu i bez velikih trzavica. Nova vremena postavljaju i nove zahtjeve. Oni nam možda nisu najugodniji, ali s njima moramo računati, ne ćemo li da nas vrijeme pregazi.

Nova generacija, koja dolazi u naš javni život, u bilo kojoj grani njegovoj, puna je najbolje i najispravnije volje — ne računamo na destruktivne elemente — da uči, da radi i da vodi! Ona u sebi nosi elan i zamah, koga nažalost redovito nemaju naše starije generacije. Ali ta generacija silom prilika, koje su kod nas vladale u ratno, a još više u sadašnje poratno vrijeme, nema onog iskustva, znanja i sposobnosti, koje imaju starije generacije, a nije ih mogla ni steći. Nije ih mogla steći, jer se život kod nas nije normalno razvijao već kroz dva decenija. Radi toga ta nova, mlada generacija ne smije postati preuzetna i previše ohola, nego mora svu svoju pažnju skrenuti na sve ono znanje, umijeće i iskustvo, koje imadu oni, koji su kao zreli muževi silom prilika krenuli u rat, i koji su nakon rata usprkos svih nevolja, nesolidnog privrednog života i potpunog sloma povjerenja i stare čestitosti svoj život i svoje položaje sve do današnjega dana uzdržali na staroj visini. Ta nova, mlada generacija mora preuzeti teškom mukom stečeno iskustvo i istodobno priznati, da od tih u borbi života osijedjelih ljudi može još mnogo toga naučiti. Naročito to važi za cjelokupnu našu privredu, u najširem smislu riječi.

Naš privrednik, seljak, obrtnik, trgovac, koji ima sada pedeset, šezdeset, pa i sedamdeset godina, kroz sav svoj vijek, dakle kroz tako reći tri generacije, nije samo uzdržavao svoju porodicu, svoje roditelje, svoju braću i djecu, nego je istodobno stvarao mogućnost zarade za svoje radnike i namještenike, iako su ga sa svih strana gnjavile i pritiskivale nevolje svih vrsta.

Taj njihov rad treba i u budućnosti cijeniti i biti na čistu, da od takvih ljudi možemo mnogo toga naučiti. Radi toga treba naglasiti i podvući načelo, da na vodeća i odlučna mjesta treba postaviti onakve i one ljude, koji su u prošlosti dokazali, da su kadri voditi, i da su u svakome pravcu ljudi na svome mjestu.

Ne radi se o tome, što ljudi govore i kako govore, nego o tome, što je pojedinac u svom životu učinio za samoga sebe, za svoju okolinu i za cijeli svoj narod. Djela prošlosti u tome pravcu važe više nego najsvečanija obećanja i zakletve o budućim djelima i radu.

Postoji jaz između pojedinih socijalnih slojeva i ne smije se u interesu zajednice dopustiti još i to, da pukne jaz između starijih i mladih. Njega treba bilo kako premostiti i pobrinuti se, da se ne prekinu tako važne i potrebne veze s tradicijama.

DVIJE GREŠNICE

Napisao Lav N. Tolstoj

Dođoše dvije žene radi pouke starom kaluđeru. Jedna je smatrala sebe za veliku grešnicu, a druga, jer je proživjela cijeli život po zakonu, nije predbacivala sebi nikakav osobit grijeh i bijaše zadovoljna sama sobom. Stari kaluđer ispita obadvije žene o njihovu životu. Prva mu je kroz suze priznala jedan svoj veliki grijeh. Ona je smatrala svoj grijeh tako velikim, da nije očekivala, da će joj uopće biti oprošten. A druga reče, da ne zna za bilo kakve svoje veće osobite grijehe. Stari kaluđer progovori prvoj:

»Hajde, sluškinjo Božja, za ogradu, pa mi nađi velik kamen, tako velik, da ga jedva možeš podići, pa ga donesi!... A ti,« reče onoj, koja nije znala za nikakve svoje velike grijehe, »donesi mi također kamenja, kolikogod više možeš, ali samo sitnog.«

Žene odoše i izvršiše naredbu staroga kaluđera. Jedna je donijela velik kamen, a druga punu torbu sitnoga kamenja. Stari kaluđer pogleda kamenje, pa će:

»A sad evo, što ćete uraditi! Odnesite natrag kamenje i metnite ga na ista mjesta, odakle ste ga i uzele i kad ga ostavite, dođite opet k meni.«

I žene opet odoše, da izvrše starčevu naredbu. Prva je lako našla mjesto, s kojega je uzela kamen i ostavila ga je, kako je i prije bio; ali druga se nije nikako mogla točno sjetiti svakog mjesta, s kojega je uzela svaki pojedini kamen i tako se ne izvršivši naredbu s istom torbom kamenja vrati starom kaluđeru.

»Dakle, eto,« progovori im starac, »tako isto je i s grijesima. Ti si, bako, ostavila veliki i teški kamen na staro mjesto, jer ti nije bilo teško zapamtiti, odakle si ga uzela. Ti si se sjećala svoga grijeha, trpjela si zbog njega prijekore i ljudske i svoje vlastite savjesti, smirivala si se i polako se oslobađala od posljedica svog velikog grijeha... A ti,« okrene se starac ženi, koja je povratila sitno kamenje, »kamenja nisi mogla na staro mjesto ostaviti, jer nisi zapamtila, sa kojeg si mjesta uzela svaki pojedini kamen. Tako je i sa grijesima. Praveći sitne grijehe nisi ih se više sjećala, nisi se kajala zbog njih, navikla si da živiš u grijesima i osuđujući tuđe grijehe sve dublje si tonula u svoje vlastite. Znaj, da smo svi mi grešni i da ćemo svi stradati, ako se ne budemo kajali.«

DVIJE PRIČE

Napisao I. Turgenjev

DVA BOGATAŠA

Kada mi hvale bogatoga Rotschilda, koji od svojih neizmjernih dohodaka daje tisuće za odgoj djece, da se liječe bolesni i da se opskrbe starci, dojimlje me se takvo djelo, i ja ga hvalim.

SELJANKE S GRABLJAMA I PLINSKIM MASKAMA
Ruski bolševici spremaju se na najužasnije strahote rata, pa kakvim se oružjem naoružavaju, takvu spremaju i obranu. Tako na ovoj slici vidimo, kako i seljanke opskrbljuju plinskim maskama, da se zaštite od otrovnih plinova, koji su najstrahovitije oružje budućih ratova

Ali uza sve svoje ganuće i uza svu hvalu ne mogu opet da se ne sjetim jedne siromašne seljačke porodice, koja je u svoju bijednu kuću primila jednu osirotjelu rođaku.

»Uzmemo li Katicu sebi,« rekla je žena, »onda ćemo potrošiti i zadnju paru; onda ne ćemo više moći kupiti ni soli da osolimo čorbu.«

»Pa onda ćemo je jesti neosoljenu,« odgovorio je muž.

Dalek je korak od Rotschilda do toga seljaka!

PROSJAK

Išao sam cestom. Nekakav prosjak, slab starac, zadrža me.

Upaljene oči pune suza, pomodrele usne, izderane prnje, ružne rane — oh, kako je bijeda odvratno oglodala to jadno stvorenje!

Pružio je prema meni svoju otečenu, pocrnjelu, prljavu ruku. Stenjao je, pa upravo i cvilio, i molio za pomoć.

Počeo sam kopati po svim džepovima. Ali nisam našao ni novčarke ni sata, ničesa.

A prosjak je još uvijek stajao u iščekivanju preda mnom, lako drhtao i brzao svojom ispruženom rukom.

Smeten i zbunjen, kakav sam već bio, zgrabio sam snažno tu prljavu, drhtavu ruku.

»Ne ljuti se na me, brate, nemam ništa kod sebe.«

»Dobro, brate,« prošapta on, »i za to ti hvala, i to je milostinja brate!«

Ja sam osjetio, da sam i ja od svoga brata primio milostinju.

KARANFIL

Napisala Antica Juras

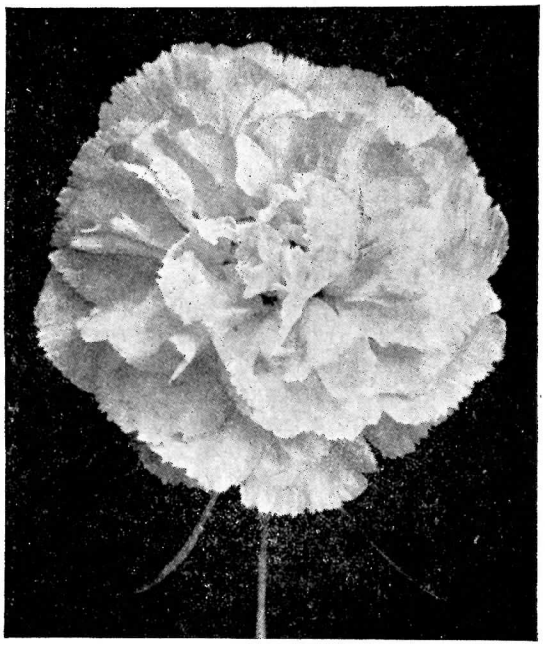

PUNI BIJELI KARANFIL

Karanfil, karamfil, karanfilje, karanvil, klinac, klinčec, garoful, garofan, garofilić zove naš narod raznim imenima ovaj omiljeli lijepi cvijet.. Naučno mu je ime »Diathus caryophyllus«. Ovo latinsko ime potječe od grčkog naziva »cariophullon«, ali neki drže, da je to ime arapskog podrijetla, naime arapski se zove »garufal«. Taj se oblik sačuvao i u našem imenu »gariful«.

Karanfil spominje već 300 god. prije Krista Teofrast u svojim opisima biljaka, ali drži se da je pri tome imao pred očima samo divlji karanfil, koji i sada raste po našim toplim predjelima. Neki pak tvrde, da su ga već i Rimljani uzgajali u svojim vrtovima. Točnijih podataka o ovom lijepom cvijetu imamo tek u srednjem vijeku. Priča se, da su Križari na svojim vojnama upotrebljavali sok divljih karanfila kao lijek i pripisivali mu neku čudesnu moć. Od vladara, koji su osobito voljeli i uzgajali kaarnfil, spominje se kao prvi uzgajatelj Renato I. Anžuinac, pak Lujo II. Burbonski i ruska carica Katarina II.

Osobito se raširio uzgoj karanfila u Južnoj Francuskoj i na talijanskoj rivijeri. Danas su tamo zasađena čitava polja najraznoličnijim vrstama karanfila, koji cvjetaju cijelu godinu. Dnevno se to lijepo cvijeće reže i šalje u svijet ili da se upotrebi kao ukrasno cvijeće ili da se iz njega izvade mirisne esencije za pravljenje parfema. Mnoga mjesta u Francuskoj i Italiji imaju velike prihode od same kulture karanfila. U zadnje vrijeme pokušalo se i kod nas u sunčanoj Dalmaciji da se urede slične kulture, te danas i kod nas možemo vidjeti čitava polja zasađena ovim lijepim cvijetom. U okolici Splita danas vidimo lijepe nasade karanfila najraznoličnijih prekrasnih boja. Takvi su lijepi nasadi Dragutina Bartulice. Odatle se karanfili na veliko izvoze i dostojno se mogu takmičiti sa najljepšim vrstama, koje dolaze iz Italije ili Francuske.

Zar je taj cvijet uistinu tako lijep i privlačljiv? Zar uistinu zavređuje tu silnu pažnju i njegu, koju mu vrtlari i gospodari poklanjaju? Pogledajmo samo malo iz bližega karanfil! Njegova zeljasta, na koljencima odebljala stabljika sa blijedo-zelenim uskim i dugačkim listovima nije doduše lijepa i ugledna, ali se zato na njenom vrhu uzdižu cvjetovi, koji su prekrasnih živahnih boja. Obični divlji karanfil ima dugoljastu čašku sa pet lapova i vjenčić od izrezuckanih latica. U cvijetu se nalazi 1 tučak i 10 prašnika.

Dugim uzgojem i odabiranjem postiglo se, da se iz ovog jednostavnog cvijeta razvije bezbroj vrsta cvjetova sa mnogo latica i raznih boja. Tako ima karanfila crvenih, bijelih, žutih i ružičastih. Osobito se cijene bijeli karanfili, pak žuti i ružičasti. Vrlo su obljubljeni bijeli i žuti crveno isprutani karanfili. Njihovi puni cvjetovi omiljeli su ukras naših vrtova i domova.

Ovi lijepi cvjetovi nijesu samo mili građanima već i naš seoski puk vrlo voli ovaj cvijet. Malena okna naših primorskih kuća redovito su ukrašena ovim lijepim cvijetom. Koliko pak ljubavi goji naš narod prema karanfilu, razabiremo iz narodnih pjesama, koje su odjek duše naroda.

Narodna pjesma često uspoređuje karanfil lijepoj djevojci:

»Dva se draga u selu gledala,
Zumbul momče, karanfil djevojče.«

Još djevojci pjesma veli:

Karanfile, lane moje, kara li te majka?«

Koliko vole djevojke karanfil razabira se iz njezine pjesme, gdje djevojka, koja umire u cvijetu mladosti, moli majku:

»Nakiti me cvijećem svakojakim,
A najviše cvijećem karanfiljem.«

Ne vole karanfil samo mlade djevojke, već i momci. Djevojka pjeva o nepoznatom junaku:

»Mili Bože, čudna li junaka,
Da bi mi ga Bog i sreća dala,
Pod njega bi karanfil sterala.«

BRANJE KARANFILA NA NASADIMA DRAGA BARTULICE U SPLITU

U narodnoj pjesmi veli djevojka o mladiću Alibegu:

»On ne nosi cvijeća svakojaka
Osim jednu ružu i karanfil.«

Karanfil je i simbol mladenačke ljubavi, zato ga i djevojka daruje dragome:

»Da ja vidim moje milo drago,
Cvate li mu ruža na komanu,
Vene li mu karanfil u ruci,
Što sam tužna u subotu brala,
U nedjelju svome dragu dala.«

Djevojka, koja se nada svatovima, uz ostalo mirisavo cvijeće sadi i karanfil.

»Djevojka se svatovima nada,
Po polju je bosilje sijala,
Po dnu polja ranu mažuranu,
Krajem polja visoku naranču,
Povrh polja rana garafana.«

Ne samo mlade djevojke već i mlade žene rado uzgajaju karanfil. U lijepoj i nježnoj pjesmi, mlada žena tako čuvstveno izriče karanfilu svoju čežnju za djecom:

»Karanfile, moje drago cvijeće,
Nemoj mi se o skut zadijevati,
Jer ti cvateš i sjeme donosiš,
A meni, evo devet godinica,
Od kako sam jadna ja udata,
Niti cvatim, nit sjeme imadem.«

Iz ovih par stihova naše narodne pjesme vidimo, kako ovaj lijepi cvijet prati sve radosti i žalosti naše seoske žene i djevojke, našeg puka. Iz narodne pjesme, koja je izražaj duševnog života našeg naroda, vidimo, kako naše djevojke i žene ne samo rado uzgajaju karanfil, već ga i nježno ljube, kad ga ovako često u pjesmi spominju i slave. Zavolimo i mi ovaj lijepi i mirisni cvijet i resimo njime naše domove i vrtove, jer time ne samo što njegujemo osjećaj za ljepotu u srcima naše djece i omladine, već i podupiremo jednu mladu granu našeg narodnog gospodarstva, koja se od nedavno počela kod nas razvijati — naše cvjećarstvo.

Roman „Obitelji"

POŽAR U MASLINIKU

NAPISALA GRAZIA DELEDDA — PREVEO LUKA PERINIĆ *(Nastavak)*

Ne rekoše ni riječi. No zbio se među njima neobičan šutljivi prizor. Ona sađe s vratnog praga, a Gioele joj uzme ruku i zakorači, kao da bi morali zajedno otići. Njegova je ruka bila nježna, svježa, kao da je okupana u rosi. Annaroza se sjeti Stjepanove ruke i uplaši se. Sve su se do ulice čuli iznutra glasovi, koji su raspravljali. Učini joj se, da su svi, pa i baka, ustali da je potraže. Vrati se na vratni prag i uzme drugu Gioelovu ruku. I prinese užarenom svom licu dvije ruke svježe kao dva lista i osuši suze s njegovim prstima. Zatim ga lagano odgurne i naznači, da otide. A on posluša.

*

Te je iste večeri baka htjela govoriti s Juanniccu-om.

Premda je sve proteklo u redu, baka nije bila zadovoljna i osjećala je potrebu, da se iskali na nekome.

Već je bila u krevetu. Sama s Mikeddom, jer su Annaroza i maćuha bile pošle da jave nekim rođacima o sklopljenim zarukama, a Augustin lutao naokolo zbog volova.

»Pazi,« reče služavki, »netom se gazda Juanniccu vrati, pošalji ga ovamo. A ti zatim pođi u krevet.«

Malo zatim Juanniccu prođe sobe na svoj nečujan način, s mekanim korakom svojih istrošenih cipela. A imao je još uvijek kao i u zimskim danima ovratnik kaputa uzdignut preko vrata, koji se uvlačio među ramena. Onaj korak, onaj dah zapuštenosti i bijede, koji je on širio okolo sebe, taknuli su i uzbudili majku više nego obično.

»Sjedni,« reče tresući glavom na uzglavlju, da oslobodi uho noćne kapice. »Jesi li znao, da je Stjepan danas došao zbog prvog svog posjeta? Sjedni.«

On sjedne — s rukama u džepu, posve bezbrižan za samog sebe.

»Znao sam.«

»Dobro; a zar ti se ne čini, da je vrijeme, da ti već jednom započneš kršćanski život? Barem sada, zbog obiteljske časti? Gdje si bio danas na dan pravog Uskrsa za nas?«

»Kojekuda,« reče s neodređenim kretom glave.

»Kad smo danas u podne jeli janje, koje nam je poslao na dar Predu Mura, ja sam mislila na tebe. Mislila sam: svi imaju svoju muku, jer ju je i Krist imao; no svakome dođe dan Uskrsnuća. Jedino tebi ne dolazi. Danas se nisi ni preobukao. Imaš novo odijelo, pa i cipele. Naročito smo ih za tebe naručili, a ti ih ne nosiš. Obuj ih sutra i drži se čisto. I Augustin mi je preporučio, da ti to kažem. Nemoj razbješnjeti Augustina. Znaš, da je dobar, ali jao, ako izgubi ustrpljenje. Tada je kao pravedna Božja srdžba: više ne oprašta. No dakle, gdje si danas bio?«

»Kod njih.«

»Kod koga?«

»Kod njih. Kod Murovih. Pošao sam jutros da potražim strica Pedu-a, a on me je zaustavio, da jedem s njima. Htio je, da i popodne ostanem s njim te da mu pravim društvo.«

Majka otvori zapanjene oči, zatim ih snažno stisne. Bila bi zaplakala, da je mogla, no nije nikada plakala. Sjeti se onoga, što je snaha uvijek govorila o Stjepanu: »Stjepan je dobar.«

»Stjepan nije ništa rekao, da si bio onamo. No eto, zašto nije pitao za tebe!«

»Šta će da pita za me?« reče i obori glavu na grudi sanjajući. Mnogo je pio sa stricom Predu-om te mu se činilo, da je još onamo, u velikoj kuhinji, koja je naličila i mirisala na ovčinjak: s konjima, što u dvorištu lupkaju kopitima, sa psom, što se zgurio pred ognjištem, s nekoliko jančića oguljenih i golih, što vise na zidnim kolčićima, dok im ljubičasti grozd utrobe proviruje iz raspparanog trbuha.

»Što ti je starac rekao? Je li zadovoljan?«

»Zadovoljan je.«

»Šta misliš? Hoće li učiniti, da se brzo vjenčaju ona djeca? Nije zgodno zbog žalosti, no bolje bi bilo vjenčati ih što prije. Što govori starac?«

»O tome ništa. Govorio je o ženi, kao da nije umrla, nego kao da je daleko od kuće. Stric Predu je zdrav i jak. Taj će se čovjek oženiti, ako vidi, da stvari ne idu.«

Ona ponovo raskolači oči i osjeti kao mnoštvo mravi, koji su se uskomešali u njoj kao u mrtvom deblu.

»Ti bulazniš, Juanniccu. Lud si. Suđeno mi je, da se moram uvijek rasrditi, kad s tobom govorim. Ti si prava kazna za moje grijehe... zašto stvar ne bi dobro išla?« proslijedi izvukavši ruku ispod plahte i vitlajući njom, kao da još uvijek drži trstiku. »Predu Mura je razuman čovjek. U njegovim se godinama više ne prave gluposti. Zašto bi se morao oženiti? Zar ne će dobiti u kuću Annarozu? Ona će mu znati čuvati kuću. Annaroza je još mlada. Katkad se smije bez razloga i ljulja se kao list na vjetru. No Stjepanu se baš takva sviđa. Danas sam to dobro zapazila. On je odveć miran, no baš zato treba ženu, koja se vrti oko njega i malo ga razveseljuje. Danas se Annaroza skoro rugala s njime, a neko je vrijeme otišla iz sobe, kao da se posjet nje i ne tiče. Stjepan ju je promatrao s veseljem. Dvaput ju je uhvatio za ruku; drugi put baš, kad se bila vratila u sobu, i činilo se, kao da ju je htio ponijeti sobom... zašto da stvari ne bi dobro išle? Pusti ga neka dođe tri ili četiri puta, pa da vidiš, kako će se oboje zaljubiti. Sada se još ne poznaju, ali će se upoznati.

»Pa ipak...«

»Šta? Ti uvijek vidiš stvari, kojih nema. Vino ti čini, da sanjariš.«

On je doista i tada sanjario. U njemu je ključalo vino, koje je popio, i tu u toplini i miru polumračne sobe pijanstvo mu je raslo kao ognjica.

Činilo mu se, da se više ne će moći odatle maknuti. No bilo mu je dobro. Činilo mu se, da je on kao neka tekućina u kristalnoj posudi. I vidio je veliku zelenu ravnicu s toliko malih pozlaćenih grmova, a oko njih je mnoštvo šarolikih leptira lepršalo, unakrštavalo, spajalo, rastavljalo, išlo ususret drugima, da se iznova spoje i iznova rastave. Sve je teklo dobro i skladno, u plesu sazdanom iz mira, ugode i razblude. Zašto ne bi moglo tako sve teći i u ljudskom životu?

»Sve ide dobro, jest,« promumlja. »Annarozi se sviđa Gioele, a Nini se sviđa Stjepan. A i njemu se sviđa Nina. I pustite ih! Pustite ih, neka se vole i neka se uzmu. Sve ide dobro.«

Starica pokuša da se podigne na krevetu. Lice joj se razjapurilo... Činilo joj se, da ju je Juanniccu probio. Ponovo padne uznojena i s uzdahom. Poviče debelim glasom:

»Izdiri, idiote!« No pruži ruku i zgrabi ga za rukav. A on najprije udari u smijeh, kao da se zabavlja, što je plaši. Zatim opazi, da joj se sjaju oči sa blijedog lica i osjeti strah.

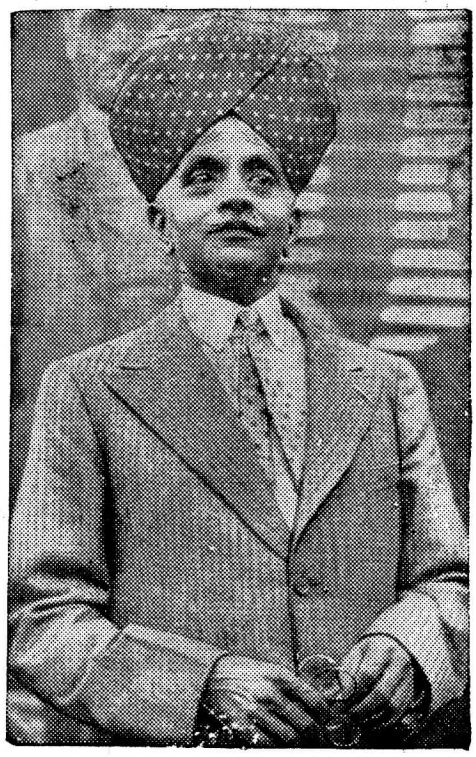

NAJBOGATIJI INDIJSKI MAHARADŽA U EVROPI
Maharadža od Misore, najbogatiji vladar u Indiji, putuje po Evropi te je bio u Londonu, u Berlinu i po drugim velikim evropskim gradovima

Bojao se, da joj ne bi zadao smrtni udarac. Probudi se iz svoga sna i obori glavu na grudi.

Kad se ona domogla daha, reče:

»Juanniccu, pijan si, ali imaš savjest. Pazi, da si sada rekao jednu tešku stvar. Zašto si to rekao? Ti klevećeš samu svoju obitelj. No ne ću te pustiti odavle, vući ću se za tobom, ako mi ne razjasniš svoje riječi.«

»Šta imam da razjasnim? Jeste li ili nijeste vi poslali Ninu u onu kuću? Jeste, poslali ste je. A Nina je žena i još je mlada. I ima oči u glavi. I gledala je Stjepana. A Stjepan je čovjek, pa i on ima oči u glavi.«

»I ti imaš oči u glavi, idiote!«

»I ja imam oči u glavi,« ponovi on ustrpljivo. »I tako sam vidio, da su se gledali.«

Ona mu jače stisne ruku. Sva je drhtala, pa i na mrtvoj strani tijela. Iza časa šutnje zapita podglas:

»Šta je drugo bilo među njima?«

»Ništa nije bilo. Gledali su se.«

»Gledali su se!« ponovi on po treći put s kreštavim glasom, kao da će zaplakati.

Zatim zašutješe. Majka mu pusti ruku, svoju obori niz rub kreveta i zaklopi oči.

»Nina je poštena,« reče napokon. »Danas ga nije niti u lice pogledala. Neprestano je šutjela i pritajivala se. Ti si sanjao. I naređujem ti, da ni s kim više ne govoriš o kakvoj sličnoj stvari. Niti sa mnom. Podi!«

No kad je vidjela, da on sluša, ponovo ga zgrabi za rukav.

»Reci mi jedno. Jesu li se više vidjeli njih dvoje?«

»Nina se više nije onamo vratila, a Stjepan nije nikada došao ovamo. Gdje su se mogli vidjeti?«

»Podi!«

Ipak ga nije puštala. Držala se za njega u svom brodolomu kao za mrtvo deblo, koje pluta. Toliko je stvari htjela da ga pita: tolike stvari, za koje je i sama znala, da su bez odgovora. No kad je on htio da opet sjedne, odgurne ga svom svojom snagom.

»Podi!«

I ostane sama u crvenkastoj i drhtavoj sjeni, koja se činila da je proizašla iz uzburkana njezina srca.

VI.

Tu počne bakina drama.

Niti te večeri niti narednih dana nije ona ni s kim govorila o razgovoru sa svojim sinom. Ali noću nije spavala, a danju je pazila.

Stjepan je svakoga dana došao pred večr, kao i prvi put. I kao prvi put sjedio je pred kaminom — između nje i Annaroze.

Maćuha nije uvijek prisustvovala posjetu. Kad je ulazila u sobu, ostala bi po strani, šutljiva, sa živim i napetim očima na blijedom licu, ponešto prignute glave, okrunjena svjetlucavom smeđom pletenicom.

I baka je malo govorila. Ipak je sve zapažala — nepomična u svom uglu — kao iz dna neke špilje. Ona je sama bila u sjeni, no vidjela je, kako se drugi giblju u svjetlosti. I nije pustila da joj izmakne niti jedna njihova kretnja, iako je neprestano nastojala da se uvjeri, kako su Juanniccu-ove riječi bile riječi pijanog čovjeka.

Ipak ju je sve tjeralo u sumnju, a napose naduta indiferentnost između Stjepana i Nine.

Stjepan je uvijek dolazio u isti sat. Dolazio je svojim mirnim korakom sve do vrata sa zapaljenom cigarom, koju bi izvadio iz ustiju i ugasio prije nego što će ući. Često je imao u ruci snop poslovnih papira s narančastom ovojnicom te ih je odlagao na podgrednjak, visoko u sobnom uglu, a nikada ih nije zaboravio uzeti.

Donosio je novine i knjige za Annarozu i za Gavina; pa ako je ovaj bio kod kuće, povukao bi ga k sebi te se s njime razgovarao i smijao. Baki je pripovijedao seoske događaje.

Poslije Uskrsa nastali su lijepi dani. Tihi i mirni. Stjepan jednog dana dođe bez kaputa te se ulazeći činio mnogo okretniji i mnogo mlađi. Baka je pomislila, da je već proljeće, da se i ovcama skinulo vuneno ruho, da je i ona nekoć bila mlada i živa. Obazre se i kroz otvorena vrata opazi u dvorištu lozu, koja je već tjerala prve pupove, i zid oko zdenca, koji je još bio pozlaćen od dugotrajnog zapada. Nije više bilo vrijeme, da mladost ostane uz vatru.

»Podite van, podi ti malko u vrt,« reče pokazujući trstikom prema vratima.

Zaručnici poslušno ustanu. Stjepan popravi na Annarozinu vratu okrajak čipkastog ovratnika; a ona ga je mirno pustila, neka radi. Oboje su se činili mirni, kao muž i žena, koji su se vjenčali prije toliko godina. A baka sa svojom trstikom u ruci gledala ih je od glave do pete sjećajući se, kako je očutjevši i sam dodir prsta svoga zaručnika — u ono daleko vrijeme — čitava drhtala i stiskala zube, da ne zacvili.

»Podite, prošećite se malko.«

Tek što su oni izašli, potraži očima snahu. Vidjela ju je, kako promatra zaručnike s prozora sobe, koja gleda na sat. Njezin se crni lik isticao uspravan i opor na nebeskoj pozadini, posve pokritoj zlatnim oblacima, koji su se rastvarali kao kora goleme naranče. Suton je bio sličan ljetnim sutonima. Radost, skoro opipljiva, nalazila se u mlakom i mirisnom zraku, u pozlaćenoj svjetlosti, koja se širila i razveseljivala kućni okoliš. Dolje u vrtu čuo se ponešto razdražen Annarozin glas.

»Nina,« pozove baka, »dođi ovamo. Pusti ih malko na slobodu. Toliko možemo biti sigurne za njih. Stjepan je ozbiljan, a Annaroza još više od njega. Sjedni ovdje, Nina.«

Žena sjedne, bez riječi. S produljenim licem i produljenim vratom davala je bolan i tvrd dojam — kao prava udovica. Samo su njezine duge trepavice hitro udarale pod nepomičnim obrvama.

Starica je trstitom čeprkala pepeo. Izvuče iz njega malu ružičastu žeravu, potisne je, kao da je želi otjerati, zatim je ponovo zakopa.

»Treba ih pustiti malko na slobodu,« ponovi. »Držimo ih neprestano stisnute tu između nas i pazimo na njih kao na dva neprijatelja, koja hoće da se potuku. Po mom mišljenju to nije dobar običaj: Dogodi se, da se dvoje uzmu, a da se nisu ni upoznali. I odatle počinju pitanja. Stjepan veli, da se na Kopnu običaje zaručnike pustiti slobodno, pa da oni idu sami i na šetnju. To ne odobravam, jer se ne treba previše pouzdati u ljudsku narav. No nešto slobode treba.«

♥ **RADENSKO KUPALIŠTE**

(KOD MARIBORA)

September Din 1400·— Oktobar Din 1200·—

20 dana

Sve uračunato: Stan (soba po slobodnom izboru), hrana, 2 liječnička pregleda, kupanje, piće vode, sve takse i napojnice. Röntgen, velika analiza mokraće.

Direktan vagon Zagreb — Radenci bez prelaza.

Tražite prospekte.

Slika desno:
ŠPANJOLSKE
KOMUNISTKINJE
NAVALJUJU S PUŠKAMA NA CRKVU

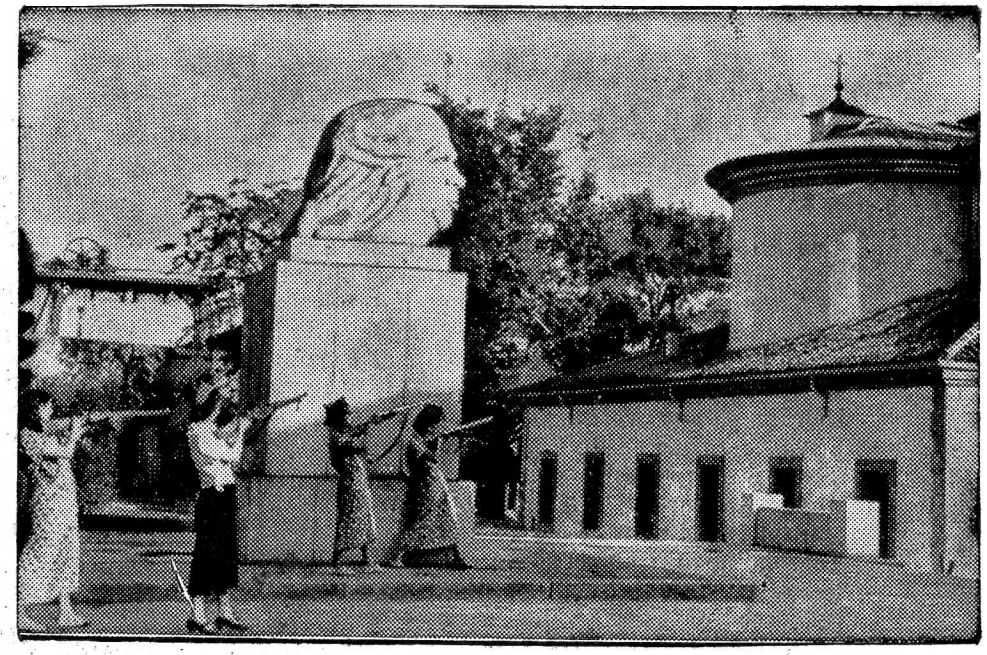

U Španiji je u ovo osam tjedana, otkako ondje bjesni građanski rat, spaljeno i razoreno nekoliko crkava od komunista i anarhista. Tu vidimo, kako komunistkinje s puškama jurišaju na crkvu sv. Antuna u Madridu, jer su se u samostan kraj te crkve bili sklonili protivnici komunističke vlade

»Već je mnogo, ako sami idu u vrt,« odgovori snaha. »Ne radi njih, nego radi ljudi. Svi ih susjedi uhađaju.«

Htjede da ustane; no odmah opazi, da je svekrva nepovjerljivo gleda u lice te da ne nastoji sakriti to nepovjerenje. I osjeti tajanstveni dah istine. Osjeti, da njezina bolna tajna nije više samo njezina. Spusti otvorene ruke niz jednu i drugu stranu stolca kao čeljade, kojemu je nešto silom otrgnuto iz šake. A činilo se, da su se i njezina ramena spustila.

Svaka svekrvina riječ potvrđivala je njezinu sumnju.

»Pusti ih, neka uhađaju! Ko uhađa, zavidan je ili hoće da nešto oduzme od onoga, koga uhađa. To je naše zlo, kćeri moja. Mi uvijek hoćemo da drugome oduzmemo nešto. Ne sjećamo se, da smo mi već dobili svoj dio i da smo kao lišće: treba da na vrijeme padnemo, da dadnemo mjesta novom lišću. Bog tako naređuje; i treba poštivati njegov zakon. Sve na svoje vrijeme. Svakoj dobi njezin plod.«

Žena nije odgovarala. Ipak je kadikad okretala blijedo lice prema prozoru, kao da sluša — više nego staričine riječi — Annarozin glas, koji se miješao s prodirnom cikom lastavica, s neodređenim i slatkim žagorom proljetne večeri.

I pitala se, kako je njezina bolna tajna došla do svekrve. Nije mogla ništa da sebi predbaci, ništa da sakrije: ona i Stjepan nisu izmijenili ni jednu riječ, zbog koje bi zaslužívala prijekor. A ono, što je bilo u njoj, bila je stvar, koju je promatrala samo ona, njezina stvar, kao što je njezino srce, kao što je njezina krv. Ipak se nije usudila da protuslovi.

Svekrva je nastavljala:

»Svaka stvar na svoje vrijeme, Nino moja. Hoću da ti i ja pričam jednu priču kao Predu i kao Stjepan. Bila je neka žena, koju sam ja poznavala, no kojoj je suvišno spomenuti ime, neka žena, koja je sebi mastila kose. Ne, čekaj, pričat ću ti ispočetka. Ta žena dakle počela je da sijedi, a ona to nije željela. A ipak je imala veliku djecu. Pođe k nekoj vještici, da joj napravi kakav lijek, da ne bi ostarila. Vještica, lukava, kao što su sve njoj slične, dade joj neku mast za kose. Ženine kose opet postadoše crne. A kad su joj kose postale crne, ona je dakle mislila, da je još mlada i stade iznova praviti sve mladenačke mudrosti. No ljudi su joj se smijali i o njoj pričali. A čovjek, koji ju je ljubio, stade ju zlostavljati i ismijavati sve dotle, da je izgubila glavu i rekoše, da je mast sadržavala neki otrov. Maži i maži, i taj joj je dakle učinio da poludi. Najbolje bi za nju bilo, da je ostala na svom putu.«

(Nastavit će se.)

Slika desno:
TALIJANSKI PREDSJEDNIK VLADE
BENITO MUSOLINI U VRŠIDBI

Musolini veoma propagira poljodjelstvo, pa da što više podigne ugled i ljubav za seljački rad, polazi sam katkad na oranje, u žetvu ili u vršidbu kao što ga i ovdje vidimo na slici u ovogodišnjoj vršidbi

MEĐUNARODNI KATOLIČKI KINEMATOGRAFSKI KONGRES

U Louvainu, katoličkom središtu Belgije, sjedište je Međunarodnoga katoličkog kinematografskog ureda (Office Catholique Internationale du Cinematographie — kratica OCIC). To je centrala za katoličku kinematografiju u Evropi, te su u njoj dosada učlanjene ove države: Austrija, Belgija, Čehoslovačka, Danska, Engleska, Italija, Litva, Njemačka i Poljska. Svake se godine drži kongres tog Međunarodnog katoličkog kinematografskog ureda, i to redovito svaki put u drugoj od onih država, koje su u OCIC-u učlanjene. Tako je lanjski kongres bio u Berlinu, a ovogodišnji se evo sada 12. rujna održava u Bruxellesu, glavnom gradu Belgije. Predsjednik OCIC-a Msgr Brohée, sveučilišni profesor u Louvainu, predsjeda i tom kongresu, na kojem će glavni tajnik OCIC-a abbé Bernard, svećenik iz Luksemburga prikazati prošli i sadašnji rad na polju katoličke kinematografije na svijetu. Glavna tema kongresa jest rasprava o tom, kako da se povede jaka međunarodna akcija za ostvarenje onoga, što je Sv. Otac Papa Pijo XI. iznio 29. lipnja o. g. u svojoj enciklici »Vigilanti cura« o kinematografiji. S tim u vezi bit će priređena i posebna manifestacija Sv. Ocu Papi, što je posvetio toliku pažnju kinematografskom pitanju te time cijelom katoličkom svijetu naglasio važnost rada za katoličku kinematografiju. Očekuju se znatni rezultati ovoga kongresa, pogotovu što iza njega slijedi već slijedeći mjesec opći kongres katoličke kinematografije u Rimu, koji će biti održan u vezi sa svjetskom izložbom katoličke štampe u Vatikanskom Gradu.

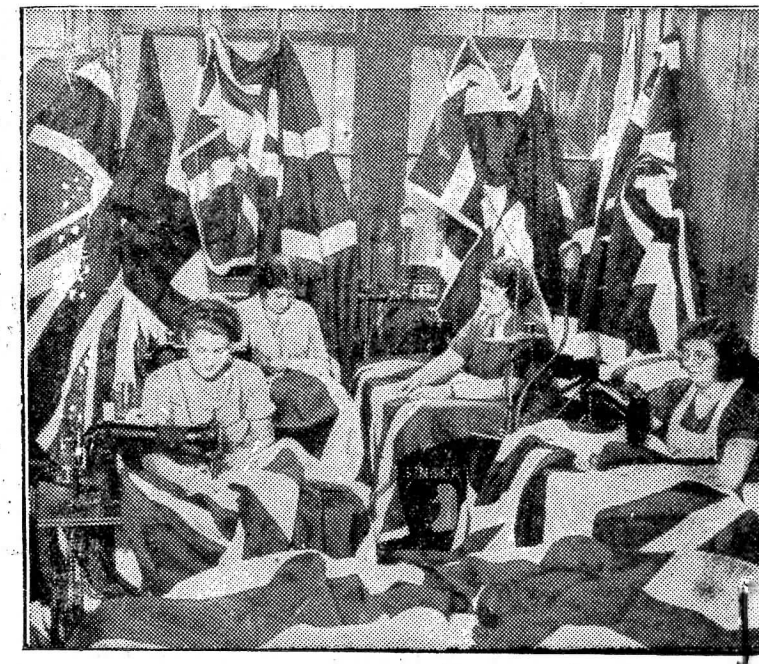

PRIPREME ZA KRUNISANJE ENGLESKOGA KRALJA
Engleski kralj Eduard VIII. bit će u lipnju slijedeće godine svečano okrunjen, pa s sada šije i pripravlja sve za tu svečanost

Slika desno: ZVONO S KRSTARICE „HINDENBURG", POTOPLJ U SVJETSKOM RATU
To su zvono zarobili tada Englezi, a sada su ga vratili svečanim načinom Nijer

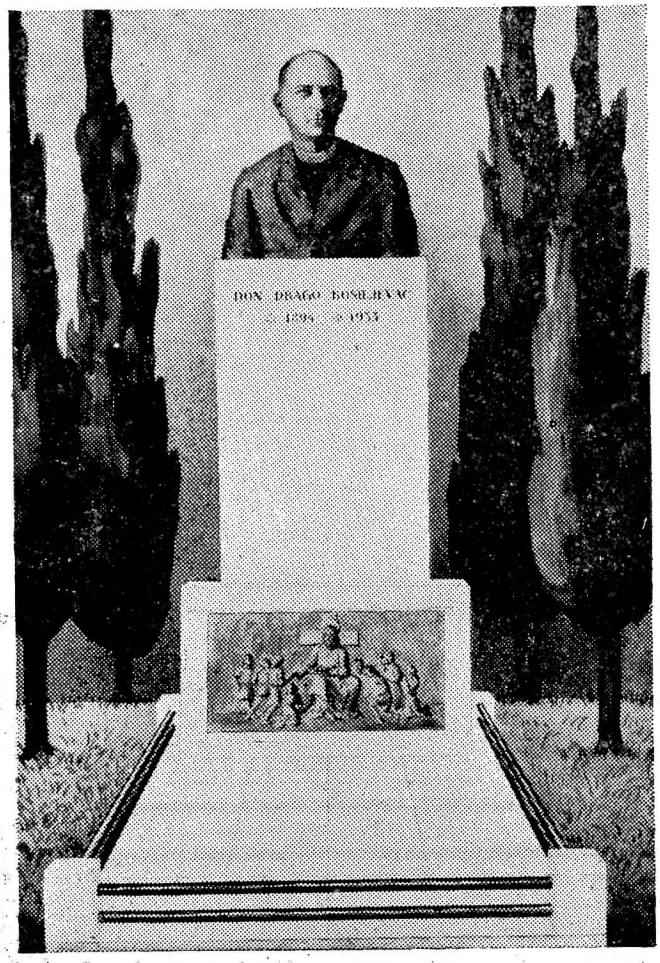

NADGROBNI SPOMENIK DON DRAGI BOSILJEVCU,
vrlo obljubljenom idealnom dalmatinskom svećeniku

DON DRAGO BOSILJEVAC

Ima godinu dana, što se u vječnost preselio don Drago Bosiljevac, kateheta u Splitu, koji je životom i radom svojim dokazao, da je pravi Kristov svećenik. Živio je samo za bližnjega svoga. Ta ga je ljubav odvela i k našim iseljenicima u Južnu Ameriku, pa je o tom, kad se vratio opet u domovinu, napisao lijepu knjigu, koja nažalost nije toliko zapažena, koliko to zaslužuje. Otac mu je bio glazbenik Šandor Bosiljevac, rodom iz Karlovca, koji je bio orguljaš u katedrali u Hvaru te se lijepo istakao kao skladatelj. Bio je dobra, Bogu odana duša te je svog jedinca sina dao za svećenika. Nažalost je don Drago Bosiljevac, idealan i poletan, kakav mu je i otac bio, samo za 17 godina preživio svog oca. Ali i za to kratko vrijeme stekao je mnogo odanih prijatelja i štovatelja, koji mu sada podižu lijep nadgrobni spomenik, što ga evo ovdje donosimo na slici.

se već

LJENE

ijemcima

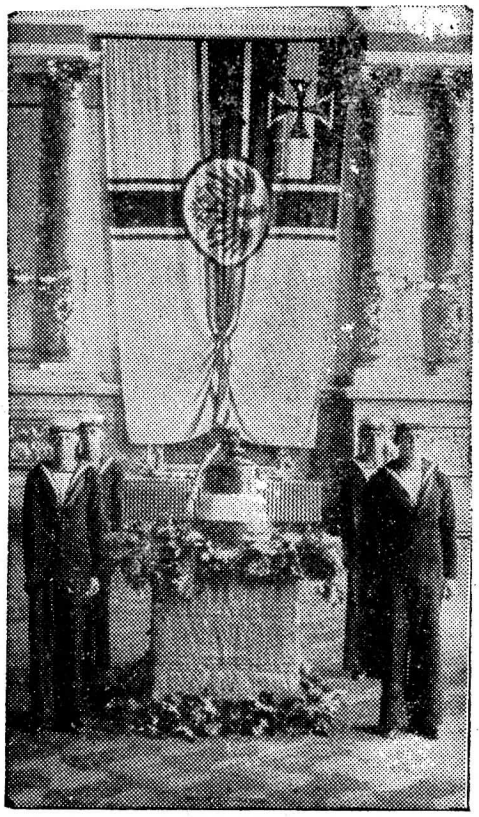

SMRT IDEALNOG SVEĆENIKA

Pred neko vrijeme umro je u Kaštelima kod Splita don Miljenko Radunić, koji je bio velik prijatelj naše »Obitelji« i Jeronimskoga Književnog Društva. Surađivao je i u »Obitelji« i u jeronimskoj »Danici« pišući o pučkom rezbarstvu u Zelovu, mjestu dalmatinske Zagore, gdje je on bio nekoliko godina župnik. Bio je idealna svećenička duša. Iako slaba zdravlja, nijedan mu rad nije bio težak. Živio je samo za svoje župljane. Sagradio im je i novu crkvu, u koju je ugradio svu ljubav svoju i mladost svoju. Kad je crkva bila gotova, pogoršalo mu se zdravlje, te se povukao u svoj rodni kaštelanski kraj, odakle se ovog ljeta preselio u vječnost.

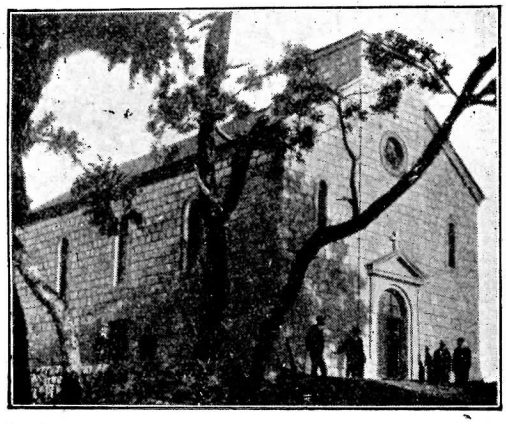

ŽUPNA CRKVA U ZELOVU U DALMATINSKOJ ZAGORI — Sagradio ju je pred tri godine mladi župnik Don Miljenko Radunić, koji je pred neko vrijeme umro u Kaštelima

KINEZ FRANJEVAC O. IV. KAO U FRANJEVAČKOM SAMOSTANU U ZAGREBU Prvi s lijeve strane o. Dr I. Kao, treći s lijeve strane provincijal o. Mihael **Troha**, treći s desne strane o. Dioniz Andrašec, urednik „Glasnika sv. Franje"

KINESKI FRANJEVAC U ZAGREBU

Prošlog je tjedna boravio u Zagrebu mladi kineski franjevac o. Dr Ivan Baptista Kao. On je u Kini bio zaređen za svećenika i na to poslan u Evropu na više nauke, da se usavrši za profesorski rad na katoličkom kineskom sveučilištu. Proveo je tri godine na studijama na franjevačkom sveučilištu u Rimu, a kasnije je na katoličkom sveučilištu u Lille-u doktorirao.

On je u franjevačkom samostanu na Kaptolu održao na latinskom jeziku zanimljivo predavanje, popraćeno skioptikonskim projekcijama o svojoj domovini — Kini, u kojem se posebno osvrnuo na uspjehe i prilike katoličkih misija u Kini. Prikazavši ukratko povijest Kine od početka istakao je, da je Kina već 2000 godina prije Krista imala uređenu državnu upravu i obiteljski život, 1000 godina prije Krista razvila se i podigla visoko njezina kultura. Kina je od godine 1912. vrlo uređena republika.

Predavač je prikazao ukratko i povijest kršćanstva u Kini, koje je bilo po cijeloj zemlji propovijedano odmah u prvim vijekovima iza Krista, ali je o tome ostala bila tek tradicija do 13. vijeka, kad je Sv. Stolica poslala u Kinu franjevca Monte Korvino, kojeg je Papa učinio primasom čitavog Istoka. U 16. vijeku je obnovio kineske misije isusovac Matija Ricci. Danas je u Kini od preko 400 milijuna Kineza 2 milijuna i 700 hiljada katolika, a svake godine ima oko 70 hiljada novih obraćenja. Sam o. Kao pripada 200 g. staroj katoličkoj obitelji, koja je već dala 5 svećenika.

Zatim je o. Kao prikazao prilike, pod kojima danas živi katolička Crkva u Kini. Katolici, kojih u Kini ima 2 milijuna i 700 tisuća, imaju osim desetak tjednika i svoj veliki dnevnik.

Dr Kao je po svršetku studija proputovao u misijske propagandističke svrhe Englesku, Belgiju, Holandiju, Njemačku, Francusku, Čehoslovačku, Madžarsku, a sada je eto stigao i u Zagreb, odakle je otputovao u Rim.

Novela

GOSPOĐICA ANĐELIKA

Napisao M. Cosinette

Gospođici Anđeliki je potpuno odgovaralo njezino ime: tiha sa svijetlim tračkom čistoće, koji s godinama nije iščezao. Živjela je vrlo čedno od svoje igle i malenog kapitala, koji je bio njezin miraz onda, kad je bila krasna plavuša.

Je li se ona još sjećala onog vremena? Tko bi još u to posumnjao gledajući je, kako u Ilirskoj ulici svake večeri iza svršenih poslova uzima i otvara svoj maleni kovčežić nježno, kao da ga miluje? On je sadržavao sve njezino blago: jedan mali zavojak i tamni pram kose povezane s tankom ljubičastom vrpcom (osjećaji gospođice Anđelike nisu nikada dosizali do crvenog)

Dugo bi ona promatrala tu dragocjenu ostavštinu, na njezinim usnama je titrao nestalni smiješak, a niz jabučice se spustila suza. Slutila je, da je i »on« moguće sačuvao istu uspomenu i bogzna s kojega kuta zemlje šalje joj nježni posmijeh.

Jedini njezin životni roman pretrgli su njezini nepopustljivi roditelji, a tada se sva predala djelima milosrđa. Njezina prirođena dobrota i odanost podizala ju je u svim životnim neprilikama, a ljubav je ispunjala prazninu u njezinu životu.

Kao i Tit držala je svaki dan izgubljenim, u kojem nije ni jedno dobro djelo učinila. Između djela, kojima se posvetila, bilo je jedno, koje ju je naročito privlačilo: posjećivanje bolesnika po bolnicama, koji su zapušteni zavidno gledali one, što su u određene sate dolazili do njihova kreveta stavljajući štogod lijepo na njihov bijeli ormarić.

Najzabitnije uličice, građene jedino da skrivaju bol i smrt, poznavale su široke suknje i crni šešir gospođice Anđelike. Tu je ona nalazila hranu za svoju neupotrebljenu nježnost i njezino je srce plivalo u veselju osjećajući, da je njezina prisutnost izmamila smiješak na tim turobnim licima. Unosila je među te nesretnike sreću, da se ne osjećaju osamljenima.

U sobama, gdje se ona redovito pojavljivala s punim rukama kolača, držali su je bogatašicom, koja svoju ličnost skriva pod takvim tihim, ostarjelim i ponešto smiješnim izgledom. Nitko nije slijedio tu »bogatašicu« do njezine sobe, kamo se ona vraćala i šivala večeravši često samo juhu uz čašu vode. Ako bi je napast obuzela, da prevrši svoje prave pustinjačke obroke, mislila je u sebi: »Što bih potrošila za se za biftek, kupit ću voće za gospodu 12.« Ili: »Ako se odreknem kolača kroz cijelu sedmicu, moći ću malo zasladiti starom Kruniću.«

U svom dovoljnom počinku je nalazila neopisivo osvježenje.

Međutim dogodilo se, da se srce gospođice Anđelike, koje je nekoć bilo ranjeno zlatnom strelicom, najednom osjetilo otrovano ljudskom nezahvalnošću.

Jednog dana baš je ulazila u gradsku bolnicu, kad na ulazu u jednu sobu do nje dopriješe riječi:

»Recite dakle, tetko, sigurno je vaša rođakinja ona mršava dama, koja vas posjećuje svake nedjelje i četvrtka.«

»Pa vi mislite, da bi ta šašava baba bila iz moje obitelji?«

Ah, koliko li prezira u toj primjedbi! Gospođica Anđelika je bila strahovito pogođena. Ne vjerujući svojim ušima stupi naprijed . . ., ali jedan značajni pokret i općeniti muk potpuno je uvjeriše o istini.

Okrene se i pobježe. Lutala je bez cilja ulicama, dok iscrpljena nije klonula na jednu klupu. Tu je plakala, očajno plakala o svojim propalim snovima.

Ta žena, koju je ona pomogla i obasula dobročinstvima, sada ju tako sramoti. To je dakle ta ljudska zahvalnost! Dobro, odsada će živjeti samo za sebe. Promijenit će svoje življenje. Prestat će i duga bdijenja za bližnjega.

Ne će li odsada imati dovoljno sredstava za svoje čedne zahtjeve? Počevši već od večeras pojesti će dobru večeru u zdravlje svih nezahvalnika! U tom času je strpala u isti red sve svoje štićenike.

Blizu nje je spavao jedan bijednik prignuvši glavu na prsa. U drugo vrijeme očita bijeda tog nesretnika bila bi privukla njezinu pažnju i pobudila samilost. Ona bi polako ispraznila svoju torbu u džepove pokidanog odijela i polako se udaljila. Ali danas! . . .

Čudnim slijedom misli vidjela je u svojoj mašti pomiješane svoje kose s kosama Zlatkovim u svojem malom kovčežiću. Pogled na te kose uvijek ju je razveselio i raznježio, a danas je ta pojava u njezinoj mašti uzrujala i napunila gorčinom.

Vjerovala je u trajnost ljudskih osjećaja. Glupost! Sve su to bedastoće i pusta hvastanja. Nije li ozbijno postojala sumnja, da je maleno blago, koje ona toliko godina tako ljubomorno čuva, »on« već davno bacio u vjetar? Sigurno je on već zaboravio i ime one, koja mu je to nekad dala!

Najednom se trgne iz svojih sanja. Čovjek, koji je sjedio blizu nje na klupi, pao je uz mukli jauk na zemlju. Ona instinktivno potrča u pomoć, ali njezine slabe ruke nisu mogle podignuti nesretnika. Pomogne joj jedan radnik, koji je tuda prolazio.

Uteče se za pomoć svojoj torbici, u kojoj je uvijek bilo lijeka za te bijednike, ali nažalost njezin je štićenik ostajao nepomičan.

Gospođica Anđelika promatrala je to iscrpljeno lice. Crte su lica bile značajne i pokazivale su veliku već uvelu ljepotu. Široko čelo je bilo okrunjeno bijelim vlasima, među kojima se nalazila još po koja vrlo crna.

»Trebalo bi nesretniku dati, da popije kakvo piće za okrepu,« reče dobra gospođica.

Radnik pokaže na obližnji buffet.

»Ja idem potražiti, što treba, počekajte.« I brzo se udalji.

Gospođicu Anđeliku je veoma ražalila velika bljedoća i oslabljenost njezinog novog štićenika. Raskopča odijelo na mjestima, gdje je ono prječilo disanje. Tada se na prsima pokaže kao neka vrst škapulara.

Gospođica Anđelika odmah to opazi i bez odbojnosti primi taj potamnjeli komad platna, da ga bolje vidi.

Bila je to malena svilena kesica obješena za vrat na tanku uzicu.

Gospođici Anđeliki zasta srce: iz te poderane tkanine virila je jedna stvar ... vlasi ... da, zbilja jedan tamni pramen kose i mali zavoljak — sve zajedno svezano jednom vrvcom i to upravo ljubičaste boje ...

Raširene oči stare gospođice upriješe se u lice čovjeka i njezine oči otkriše u njegovim očima sjaj sličan sjaju umirućih očiju, koje su bile u nju jako uprte.

I iznenada se začuše dva imena:

»Zlatko!«

»Anđelika!«

Dobri radnik, koji u taj čas nije ništa od svega toga razumio, dospio je jedva da primi na ruke Anđeliku, koja je izdisala.

Za dobru diecu

ŠTO JE SUĐENO, TREBA DA BUDE

ISTOČNA PRIČA

Nekakav car pođe u tebdilu (preobučen) sa svojim vezirom. Idući dođu na morsku obalu i tu nađu jednoga derviša, gdje sjedi i baca klipove u more.

Car ga zapita:

»Šta to radiš?«

»Evo čiftam,« (slažem u parove) odgovori derviš.

»Kako to? pa šta će biti od toga?« upita car.

»Koga god ovdje namijenim i sastavim, ti se za sigurno moraju uzeti, jer im je suđeno,« odvrati derviš.

»A kako ti znaš?«

»Bog mi dao.«

»E, dobro,« reče car, »deder, za koga će moja kći otići?«

Derviš uzme dva klipa, baci ih u more i reče:

»Za jednoga čobanina, koji čuva oce u ovoj planini.«

»Za čobanina?« car će u čudu.

»Da, tako im je suđeno, pa to mora biti!«

»Ja ne dam, moja je kći, volim je u more baciti, nego da mi ode za čobanina.«

»Neka, ti radi što hoćeš, tako mora biti, ona je vjenčana za njega na nebesima, pa će biti i na zemlji.« Derviš reče i učini se gaib (nestane ga). Car i njegov vezir iznenađeni malo postajaše i krenuše na put. Dobro su upamtili onu planinu i čobanina, za kojega im je derviš bio kazao. Odu upravo onamo. Kad dođu u planinu, nađu pastira, te car zapovjedi veziru, da pastira ubije. Vezir uzme kamu (bodež) i čobanče posadi na stablo posječene bukve, te mu kamu protjera kroz prsa i ostavi ga tako prikovana za bukvu. Njih dvojica odu.

Opet do nekoliko vremena isti car pođe sa svojim vezirom po tebdilu (inkognito). Dođu do iste morske obale i nađu derviša, gdje baca klipove u more. Car se primakne i reče:

»E, ne bi suđeno! Eno moje kćeri, a gdje ti je čobanče? Nije ni živo!«

»Ne boj se ti! Božji kader (moć) nitko ne može pomrsiti. Dijete je živo i brzo će se vjenčati sa tvojom kćeri.«

»Gdje je živo?« — začudi se car.

»Eno ga u varoši kod trgovca Alije.«

Car se namrgodi i ode. Dođe u varoš, raspita za tog trgovca i kažu mu koji je. Car kad dođe, nađe kod njega čobanče, ali sad ne dijete, nego veliko momče. Car upita trgovca:

»Odakle ti ovaj rob?«

Trgovac odgovori: »Ima nekoliko godina, išao sam iz lova i nađem dijete kamom prikovano za bukvu. Ja ga spasim, povedem sa sobom pa ga ovdje izliječim, i eto ga sad veliki momak.«

Car zamoli, da mu prsa odgrne, što čobanče učini. Kad car ugleda još i sad znak na prsima, sav se prepane. Zatim zamoli trgovca, da mu pokloni toga momka. Trgovac kao caru pokloni ga, a car mu napiše pusulu (cedulju) i opremi ga s njom u stolni grad pod carski saraj. Momak, kako dođe pod carski dvor, sjede i zaspa. S prozora ga ugleda sultanija i kao da joj oči ostaše na tom momku, nije mogla očiju skinuti s njega; odmah ga je zaljubila. No pošto mu ugleda pusulu u ruci, sađe do njega, da vidi, šta je to.

Uze pusulu i kad je proštije, sva protrne. U pusuli piše: »Da se odmah pogubi taj momak.« Ona uze pusulu, pa odmah napisa na drugoj: »Za ovoga momka vjenčajte odmah moju kćer!« Udari očev muhur (pečat) i pismo stavi momku u njedra. Kad se momak probudi i prijavi u dvor, dade pusulu carskom paši. Odmah veziri ispune carsku zapovijed, učine šenluk iz topova i vjenčaju carevu kćer. Tu noć bude pir.

I sutra su pucali topovi, i kad se car pomolio, izađe pred njega novi zet sa svojom hanumom, sultanom. Car se prenerazi, a kad mu veziri rastumače, kako je bilo, reče: »Što je suđeno, treba da bude!«

IZLET U LIPU

IZ ĐAČKE BILJEŽNICE

Napisao Hubert Štrauh

7. srpnja 1909.

Rano se probudih. Istok se istom zažario. Pogdjegdje koji oblak. Spremim se. Kola već čekaju, da povezu oca i mene u Lipu. Otac ima tamo službenog posla. Duvao je nekakav neugodan vjetar, koji nam je kvario dobro raspoloženje. Kod Golubića se prevezemo skelom na drugu obalu Une. U Ripču i u Gorjevcu zadržasmo se sasvim kratko vrijeme. U Lipu (Begovac) stigosmo oko 8 sati. Lipa je malo seoce sa jedno desetak kuća. Smjestila se na cesti između Bišća i Petrovca. Oko kuća su livade i travnjaci, koje zatvaraju šumoviti brežuljci. Tek na jugu protegao se Krš, kamenit i krševit, obrastao zakržljalom šumom. Prema sjeveru se uzdiže Jedovik, na koji se nastavlja Međeđak. U selu je gostionica — lijepa zidanica, oružnička postaja (stara zgrada porušena — baš se nova zida), a na godinu će se otvoriti i škola. Školska je zgrada na kat. Zidana je od samog kamena. U oružničkoj bašči izvire potok Begovac, po kojem neki i Lipu nazivaju Begovcem. Vrelo je regulirano godine 1882. i dobilo naziv »Marija Terezija«, što me je u prvi mah zavelo, te sam čitajući taj naslov na kamenoj ploči pomislio, da je vrelo uređeno za vakta Marije Terezije. Ovamo dolaze ljudi po vodu čak iz Vrtoča (tri sata hoda).

Odsjedosmo u gostionici i tu pričekasmo lugara Petra J. Zamalo eto lugara. S njime dođe i neki Miloš D. vodeći dva konja. Ja i otac zajašimo konje, pa udarimo uz Međeđak. Duvao je jak vjetar, koji mi je nekoliko puta odnio šešir s glave. Svirao je nekakvu bijesnu melodiju. Na časove se pričinjavalo, kao da razbija negdje u blizini tisuće prozora. Nemilo je brijao lice, šumio u ušima, a sve sam bio u strahu, da me ne zbaci s konja. Doskora zađosmo u zdravu i jedru bukovu šumu. Povrh glave nam je i dalje svirao vjetar svoje melodije, a mi smo kroz šumu napredovali u zavjetrini. Izađosmo na jedan proplanak. Tude nađem bilja, kakvog sam dosad nalazio samo još na Treskavici i na Jahorini. Prolazili smo opet šumom, pa preko pašnjaka, dok ne stigosmo na cilj, gdje je otac pregledao nekakve posječene bukve i panjeve. Tu se malo odmorismo, pa krenusno natrag.

Vjetar je poprimao već jačinu vihra. Zavijao je i smetao nas pri silaženju niz Vaganac, pustu stranu. Vjetar se upravo razbjesnio tako, da smo ja i otac morali da sjašimo i da nastavimo pješice. Jedva se pomičemo naprijed. Pod nama puklo Medeno polje. Dugo je i pusto, samo pogdjegdje stoji po koje osamljeno stablo. Dužimice od sjevera prema jugu vije se cesta iz Krupe prema Petrovcu. Na nekim se mjestima uzdiže polje u humke. Unaokolo polja nanizala se znatna brda. Tamo na jugu strše Osječenica i Oštrelj. Podno Oštrelja eno se nešto bijeli. To je Petrovac. Donekle smo išli prema jugu, a onda smo okrenuli prema zapadu te se doskora pred nama otvori vidik na Dugo polje, koje se uvalilo između Međeđaka i Lupine. Sve pusto, pusto, samo se pogdjegdje talasa zlatoklaso žito. Uz Međeđak se piljubilo nešto kućica. Pored ceste, što presijeca po sredini visoku ravnicu, polegla tu i tamo po koja kućica. Tamo daleko na zapadu, među malim i pustim brežuljcima, savila se Lipa. Dalje tamo izdižu se šumovita brda, a na obzorju se plavi Plješivica.

Kraj mene stupa Miloš D., pa se razgovaramo, koliko nam to dozvoljava vjetar svojim silovitim zamasima. Miloš veli, da je bio u Americi, da je naučio dobro engleski i da razumije još nekoliko jezika. Kaže, da bez škole ne može čovjek ništa. Pravoslavni je, a govori hrvatski, kako sam naglasi.

Negdje oko 4 sata poslije podne stigosmo u Lipu. Malo se odmorih i založih nešto »ajšpajza«, kako ga nazva gostioničar, pa krenuh s ocem i lugarom prema Vrnograču. Ovaj je Vrnograč manje poznat. Više je poznat Vrnograč kod Cazina.

Vjetar nije prestajao. Poče pomalo i kiša rominjati. Otac se vrati, a ja s lugarom udarim preko livada. Cvijeće je oko nas poigravalo onako, kako mu je vjetar svirao. Kad bi vjetar prestao, sve bi se smirilo, a onda bi opet dunuo tiho, pa sve jače i jače. Na njegov prvi dah cvijeće bi se lagano potreslo, a onda bi s pojačanjem vjetrovim stalo i ono sve žešće i brže titrati. Titralo je i treslo se, kao da se želi do sita naigrati ovog bijesnog plesa.

Kiša prestade i mi zađosmo u Krš. Skakali smo preko kamenja i provlačili se kroz grmlje, dok napokon ne stigosmo do gradine Vrnograča. Tu se Krš ruši okomito u dolinu i tu na rubu ponora diže se ponosno obla kula s nešto malo zidnoga platna. Duboko pod nama u dolini teče potočić, koji izvire duboko ispod kule, a nastavak je Begovac, koji odmah iza Lipe, kraj jedne male vodenice »ponâra« (ponire). Vrnograč je sagrađen na ispupčenom hridu Krša. Kula se diže samo nekoliko metara daleko od samoga ruba provalije na kamenitom postolju. Sa svake strane kule spušta se po jedan zid prema ponoru. Kada je ova utvrda sagrađena, narod ne zna, niti zna, čija je bila. Zidana je iz netesanog kamena. Kula je bila na tri poda. Sva tri su se urušila. Nekoliko metara ispod kule u samoj hridini nalazi se živo vrelo.

S onu stranu doline nasuprot Vrnograču uzvisio se Veliki Ljutoč. Između Ljutoča i Krša spušta se u dolinu Duliba, krasna bukova šuma, koja se pruža sve tamo od Gorjevca pa eto dovle. Ispod gradine raširila se prema jugu dolina. Usred te doline bijeli se selo Ćukovi. Dalje na jug prelazi dolina u brežuljkasti kraj, koji se tamo negdje dalje ruši prema Uni. Na jednom se brijegu koči Ostrvica — stara gradina. Negdje je u blizini i Orašačka gradina, ali je ne mogoh otkriti.

Slika desno:
SPORAZUM IZMEĐU ENGLESKE I EGIPTA ZAVRŠEN JE NEDAVNO SVEČANIM POTPISOM UGOVORA U LONDONU

Dugi niz godina vladala je velika napetost između Egipta i Engleske, jer je Egipat htio imati veću vlast, nego što mu je Engleska priznavala. No nedavno je došlo do sporazuma između nacionalističke egipatske vlade i Engleske, pa je engleska vlast u Egiptu veoma umanjena. Potpis ugovora obavljen je u Londonu u tako zvanoj locarnskoj dvorani ministarstva za vanjske poslove. U sredini na slici kod stola engleski ministar vanjskih poslova Eden potpisuje ugovor, a njemu s lijeve strane sjedi Nahas-paša, predsjednik egipatske vlade

Pošto sam se naužio divnog vidika i pregledao Vrnograč, sjednem s lugarom, da se malo odmorimo. Lugar mi priča, kako su prije nekoliko godina došla ovamo ti stranca, a kako su raspitkivali čobane za gradinu, pa kako su u gradini nešto kopali i našli novaca pa otišli. Lugar mi je pokazao upravo na rubu ponora rupu, iz koje su navodno iskopani novci. Govori mi, kako nigdje nema toliko gradina kao na Krajini, pa primjećuje: »Valjda ih je nešto natjeralo, pa ovdje zidali utvrde.«

Vraćajući se u Lipu priča mi lugar, da u tri obližnja sela (Lipa, Teočak i Vrtoče) ima pet katoličkih kuća. I sam je katolik, pa se tuži, kako ne će biti baš najbolje, kada se otvori škola, jer ne će biti vjeronauka, a to da je glavno, što bi djecu uljudilo. U kotaru bihaćkom ima jedna katolička crkva — u Bišću — i jedan svećenik!

Prenoćismo u Lipi, a rano zorom 8. srpnja krenusmo natrag u Bišće. U Gorjevcu se zaustavimo. Otac ode nešto lugaru P., čija je kuća bila nedaleko ceste, a ja s kočijašem unidem u han. Nasred kuće plamsala je vatra, kraj koje je sjedio seljak već odmakao u godinama. Do vrata je sjedio drugi seljak, mnogo mlađi i djelao vile. Razgovarali su o ljetini, o drvima, i o svačem. Pričaju, kako je sinoć lugaru pokraden lanjski kukuruz. Mlađi seljak to odobrava govoreći, da lugar ima dosta svega, a nikome da ne daje, a sirotinju treba da pomažu oni, koji imaju, pa završi, da ako ne će milom, onda sirotinja ima pravo, ako sama uzme. Stariji se seljak tome protivio veleći, da svakoga ide njegova muka.

Dok smo mi pili kavu, došao je i otac s lugarom, koji je radi nekih nepavilnosti bio otpušten iz službe. Oduzete lugarske knjige i čekiće otac metne u kola i mi krenemo dalje.

Putem nas uhvati kiša, pa pokisnemo kao miševi. Kad smo se približili Bišću, sinu sunce.

KAZALIŠTE

»GORNJI GRAD.« Drama u 3 čina sa prologom. Napisao Rudeša Habeduš-Kadetralis. Redatelj Tito Strozzi. U svom dramskom prvijencu pokušao je Habeduš, poznat po feljtonima, koji prikazuju prošlost Zagreba, da iznese život stanovnika gornjega grada pod konac devetnaestoga stoljeća. Autor je htio da nas uvjeri o moralnoj pokvarenosti, koja je tada vladala u krugovima aristokracije, a bila je prikrivana blještavilom imena i položaja. Radi toga prikazao je Habeduš u drami etički defektne tipove. To je egzaltirana baronesa Lidija Thuroczy, koja se zbog očeve volje udaje za conta Spinellia, da se tom bračnom vezom prekrije sramota njezina vanbračna materinstva; barun Thuroczy, otac Lidije, kojemu je čitav život spekulacija, prevara i laž, pa conte Spinelli, koji se ženi Lidijom, da njezinim mirazom podmiri svoj dug. Pored tih glavnih lica iskrsavaju na sceni i drugi tipovi, uglavnom ljudi, koji se dojimlju samo kao kreacije piščeve mašte i ne mogu da nas uvjere u realnost svoje egzistencije. Sama fabula dosta slaba i nategnuta kroz tri čina sa prologom zamara, stoga i sav zamjerni trud glumaca nije uspio da publiku oduševi. Izvedba te nove domaće glume bila je dobra. Gđa Podgorska kao Lidija, g. Dujšin kao Spinelli, g. Nučić kao Thuroczy, g. Gjermanović kao barunica Tiefenbach i mala Lea Deutsch bili su dobri. Prigodom ove nove drame treba reći ovo: Po uzoru Krležе kao da je postalo kod nas nekim pravilom, da treba napadati Zagreb i naše društvo u prošlom vijeku. Pokušava se obilježiti znakom pokvarenosti čitav jedan sloj društva. Zašto se ta drama zove »Gornji grad«, kad prikazuje udes jedne porodice? Zar je čitav zagrebački Gornji grad skup moralnih pokvarenjaka?

Z. J.

NAŠ DOM

HRANA BOLESNIKA

Ovo sačinjava cjelinu sa člancima »Kuhanje bez soli« (»Obitelj« g. 1935. br. 48.) i »Priredba jela za bolesnike (»Obitelj« g. 1935. br. 44.)

Ovdje još valja istaknuti, da je vrlo važno, da bolesnik a naročito onaj, koji nema teka ili kojemu se jelo gadi, ispere usta odmah poslije objeda i večere laganom rastopinom hipermangana.

STROGA DIJETA

(bez soli, brašna, mesa, jaja luka itd.)

ŠALATA. Šalatu ćemo — osim ako je vrlo mlada — narezati poput uskih rezanaca, a za promjenu katkad i na tanko poput zelja. Začiniti je možemo uljem i limunom (ako je limun dozvoljen) ili samo uljem. No to svatko ne podnosi, zato je možemo začiniti ili samo kiselim ili slatkim vrhnjem, eventualno i mlijekom ili uzmemo i malo ulja. Može se također uzeti pola ulja i pola vode, u kojoj se povrće kuhalo (vidi kod cikle). Ovako priređena šalata mora da stoji neko vrijeme, jer inače nije tečna. Možemo je posipati kuminom.

MRKVA NA FRANCUSKI NAČIN. Mrkvu skuhamo i razrežemo po duljini na više komada i serviramo sa komadom svježeg maslaca. Na isti način može se prirediti i poriluk.

MRKVA PIRJANA. Mrkvu očistimo i narežemo na tanke kolutiće ili rezance. Pirjamo na malo ulja, dok ne dobije boju, a tek onda dodajemo malo pomalo vode. Ako je mlada, ne treba vode. Korabica pirjana priređuje se kao mrkva.

ŠPINAT. Špinat operemo i ne prelivši ga kipućom vodom pirjamo na ulju, a zatim ga skošemo ili pasiramo.

CVJETAČA (KARFIOL). Obično se lišće od cvjetače baci, no to je šteta, jer lišće nije samo hranjivo nego i tečno. U Istri se n. pr. redovito jede i lišće. Skuhaju cvjetaču zajedno s lišćem, razrežu je i prirede kao šalatu. No ovaj način priredbe ne dolazi u obzir na bolesnike, već ćemo ovo korisno povrće prirediti na posve nov i originalan način. Cvjetaču i mlado zdravo lišće razrežemo i stavimo na vruće ulje; pustimo da malo požuti a zatim dodajemo više puta po malo vode, dok se sve ne raskvasi. Ako je na ovaj način priredimo, sjeća na ribu.

CIKLA. Cikla se kod nas obično jede kao šalata. Međutim se može i drukčije prirediti. Možemo je dobro oprati i neoguljenu peći u pećnici. Tako ostane cijeli sok u njoj. Zatim se može prirediti i ovako: Ogulimo je i narežemo poput rezanaca te pirjamo na ulju. Ako je mlada, ne treba dodati vode. Ili opet kuhamo ciklu s mrkvom i korabicom, dok je sve posve mekano. Ocjedimo, pasiramo i dodamo veći krumpir, koji se posebno kuhao te ga također pasiramo nakon što smo ga ogulili. Dodamo kiselog vrhnja. Vodu, u kojoj se povrće kuhalo, nemojmo baciti već možemo njome začiniti šalatu ili nadoliti rižu ili drugo.

KRUMPIR. Krumpir je mnogo hranjiviji nego što se obično misli i čovjek se od njega ne deblja, kako mnogi tvrde. Ako je bolesniku dozvoljeno da ga jede, možemo ga prirediti na više načina.

1. Prvi i najpoznatiji oblik je pire.

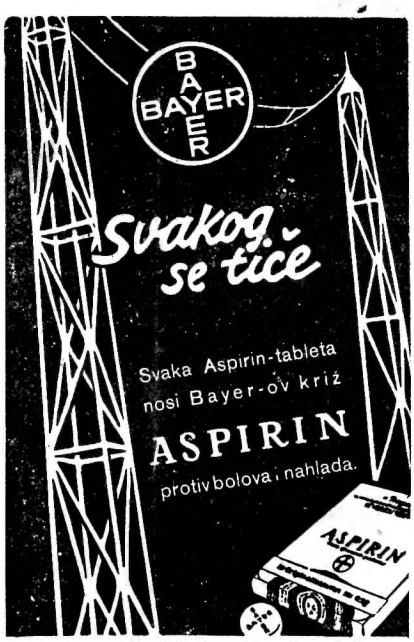

Oglas registr. pod S. Br. 1753 od 17. XII. 1935

2. Sirov krumpir narežemo na sitne kocke i pirjamo na ulju. Kasnije, kada dieta nije više tako stroga, možemo dodati malo lovorova lišća i timjana.

3. Cijeli krumpir kuhamo, olupimo ga i još vrućega narežemo kao na šalatu i polijemo uljem. Mora se odmah jesti.

4. Ogulimo sirov krumpir i ribamo ga na ribežu, gdje će se najfinije naribati. Ižmičemo iz njega vodu i pravimo vrlo plosnate popečke, koje na vrućoj tavi na posve malo ulja brzo ispečemo, dok postanu svijetlosmeđi. Druga je varijacija, da krumpir nešto grublje ribamo na ribežu. Inače je priredba ista, no tek je opet drugačiji. Ovi popečci mogu se ispeći i bez ulja.

5. Pommes frites: Sirov krumpir ogulimo i razrežemo na debele pačetvorine. Osušimo ih čistom krpom i ispečemo u mnogo vrela ulja, tako da plivaju. Kada je krumpir žut, istresemo ga na papirnati ubrus, tako da ovaj u sebe upija ulje.

6. Najzad možemo krumpir puniti vrganjima ili špinatom i ispeći.

POHANA BLITVA. U pola šalice mlijeka stavi se toliko brašna, da izgleda kao vrlo tanko tijesto za palačinke. Lijepo mlado lišće dobro se opere. Valjamo ga najprije u brašnu, zatim ga umočimo u ovu smjesu i pohamo na vrućem ulju, dok ne zažuti. Tijesto oko lista ne smije biti debelo. Na isti način može se prirediti i špinat.

BUČA. Osim uobičajenog načina da se buča nariba poput kisele repe može se prirediti i ovako: Razrežemo buču na velike kocke i pirjamo je sa dosta rajčica. Popečci: Buču narežemo na čim tanje dugoljaste kriške, koje ispečemo na ulju, ili ako je bolesniku dozvoljeno, valjamo ih najprije u brašnu, a onda ih ispečemo.

MANJE STROGA DIJETA

(Bolesnik smije jesti bijelo meso, žumance i luk)

MESO: (teletina ili piletina). Priredba bez ulja: Odrezak stavimo na ražarenu tavu i pokrijemo poklopcem. Kada je meso na jednoj strani pečeno, okrenemo ga. Drugi je način da se meso jednostavno baci na že-

ravicu. U plinskom štednjaku može se lako i čitava pečenka speći bez ulja.

P r i r e d b a s u l j e m. Razrežimo meso na deblje ne prevelike komade; stavimo ih u toliko vrelog ulja da plivaju i pečemo ih, dok ne zažute. Na taj način ostat će cijeli sok u mesu i ne će se primijetiti, da nije slano. Ulje šta ostane može se dalje upotrebiti. Za promjenu možemo ovakove komade mesa valjati u brašnu, umočiti u žumanjak i ispeći.

LUK PUNJEN. Odaberemo srednje glavice, izdubemo ih i napunimo pirjanom rižom, napola kuhanim sagom, fino kosanim mesom ili vrganjima. Stavimo ih u toliko ulja, da plivaju. Uzmemo posudu baš tako veliku, da je cijelu napunimo, tako da se luk ne može okretati.

ŽUMANCE. Žumance je naročito zdravo, jer sadrži lecitina. Zato liječnici mnogim bolesnicima odrede da svaki dan pojedu dva žumanca a i više, osobito ako su vrlo slabi. Najzdravije je jesti sirovo ili mekano kuhano jaje, jer tada vitamini nisu uništeni. Sirovo jaje t. j. žumance dat ćemo bolesniku najbolje na taj način, da ga dobro miješamo i dodamo kap po kap ulja, dok ne nastane gusta smjesa. Ako je limun zabranjen, možemo dodati malo kiselog vrhnja pa s tom majonezom začinimo šalatu.

Sirovo žumance možemo dati bolesniku i sa kakaom. Prah od kakaoa i šećera miješa se dobro sa žumancem i polije kipućim mlijekom, a da se dalje ne kuha. Za promjenu možemo bolesniku prirediti žumance i na taj način, da ga dobro pomiješamo sa dvije žlice mlijeka i stavimo na vatru (bez ulja), dok se malo ne zgusne. To je suvrstica kajgane.

Katkad možemo i jaje tvrdo skuhati, žumance zgnječiti i staviti na kruh s maslacem i posipati sa vlašcem.

DOMAĆICE

Kupujte staklenu, porculansku i vatrostalnu (feuerfest) robu u domaćoj staklani

R. PASARIĆ

Ilica 5 ZAGREB Ilica 5

VRGANJI. Zimi nam vrlo dobro dolaze suhi vrganji. Namočimo ih dobro pa ih onda možemo prirediti kao svježe.

1. Narežimo barem isto toliko luka, koliko imade vrganja i pirjamo s kiselim vrhnjem bez ulja.

2. Vrganje pirjamo na ulju sa nešto luka i na koncu dodajemo žumance.

3. P o h a n i v r g a n j i. U tu svrhu izaberemo samo najljepše i najveće komade t. j. od suhih, svježih narežimo tanke kriške. Pustimo da se dobro ocijede, odnosno ih posušimo čistom krpom. Svaki komad valjamo u brašnu i umočimo u dobro razmućenom žumancu i ispečemo u vrelom ulju. Zatim stavimo pohane vrganje na sito, da se ocijede. Ovako priređeni vrganji vrlo su hranjivi i zasitni te potpuno nadomještaju meso.

4. P o p e č c i. Vrganje skošemo vrlo fino, dodajemo malo luka, peršina i žumance, napravimo popečke, valjamo ih u brašnu i spečemo ih.

POPEČCI OD KORABICE. Korabica mora biti vrlo mlada. Narežemo je ali sirovu na vrlo tanke kriške i spohamo ih kao gore.

M. Vrkljan.

Svaka kuća i obitelj

koja se želi očuvati od zla nastalog kod ozlijeda kože, osipa, svrbeža, krasta, opeklina, natiska, žulja, vuka, rana od znojenja i upale kože, neka imade uvijek kod kuće ljekovitu **Bartulić mast,** koja štiti i čuva od svakog otrovanja i liječi svaku kožnu ozljedu. Dobiva se u svakoj ljekarni. Cijena svakoj kutiji Din 10·—. Registrirano pod br. 246 od 31. X. 1934.

Ljekarna BARTULIĆ, Zagreb

DOLAC kraj Tržnice

Štofove, svile i pribor kupujete u najvećem izboru kod

pomodne kuće

Lebinec

i drug

Radićeva ulica br. 1

SPORT

T e n i s. U Zagrebu je počelo međunarodno prvenstvo Jugoslavije, na kome se uz naše najbolje igrače bore i mnogi strani igrači za prvo mjesto. Od stranih igrača sudjeluju Nijemci Henkel i Denker (Henkel je već igrao u Zagrebu na utakmici Jugoslavija-Njemačka), Čeh Časka, prvak Kine Kho-Sin-kie, Grk Stalios, Austrijanac Metaxa, Francuzi Leseneur i Martin Legeaaym, Švicarac Elmer, koji je nedavno tukao na Lidu u Veneciji von Cramma. Favorit za osvojenje prvog mjesta je Franjo Punčec, koji je nedavno u oštroj borbi na turniru u Lidu (Venecija) osvojio prvo mjesto pobijedivši u semifinalu Elmera pobjednika von Cramma, a u finalu izvrsnog Talijana bivšeg profesionalnog igrača Palmieria. Turnir počinje 8. a traje do 13. rujna. 12. i 13. rujna igra se finale.

Kod dama sudjeluju uz našu prvakinju Kovač i ostale najbolje igračice, a iz inozemstva dolaze Njemica Rost, Francuskinja Roche, Austrijanka Wolf.

N o g o m e t. H. s. klub »Građanski« održao je 5., 6. i 8. rujna proslavu svoje 25-godišnjice prirediviši turnir, na kom su sudjelovali uz Građanski Hašk i Concordija, te malteški klub »Sliemma Wanderers«. Prvog dana nastupio je Građanski protiv Concordije odigravši 0:0, a Hašk protiv Sliemme Vanderersa pobijedivši sa 4:2. Drugog dana nastupio je Hašk protiv Concordije i pobijedio sa 3:1, a Građanski protiv Sliemme Wanderersa, koju je pobijedio sa 4:1. Gosti sa otoka Malte predveli su oba dana vrlo slabu igru. Najbolju igru predveo je oba dana Hašk pobijedivši sigurno svoje protivnike. 8. rujna nastupio je protiv jubilarca Građanskog beogradski B. S. K. te pobijedio Građanskog sa 3:1. U Beogradu je reprezentacija Jugoslavije pobijedila reprezentaciju Poljske s rezultatom od 9:3.

13. rujna počinju utakmice za prvenstvo države. U Zagrebu igra Hašk protiv beogradskog B. A. S. K-a, Građanski protiv Concordije.

DOBRIJAN U SIBIRIJI

Na čelu cijele skupine političkih osuđenika dopratiše čiku Dobrijana u Sibiriju.

Tu ga smjestiše u logor za prisilni rad, ograđen sav bodljikavim žicama kao krletka.

Radi tu čika, pili s nekim bivšim ministrom stabla i puši svoju staru lulicu.

A onda opet mora uzeti sjekiru u ruke te podsjecati i rušiti debela stabla.

ŠALE

ZUBARSTVO NA SELU. S e l j a k (kome je kovač svojim kliještima izvadio zub): »Kovaču, meni se čini, da mi nisi izvadio zub, koji me boli.«

K o v a č: »Ne? Onda zini još jedanput!« U ustima pukne zub.

S e l j a k: »Ali, kovaču, to opet nije bio pravi.«

K o v a č: »Pst!... Šuti! Doći ćemo već i do pravoga...«

MEĐU SUSJEDIMA. P r v a: »A što ste vi, draga susjedo, tako nešto nevesela?«

D r u g a: »Smislila sam sinoć najljepšu prodiku svome mužu, kad mi se u noći iz krčme povrati, a zamislite, ugursuz vratio se već u devet sati na večer kući!«

SREĆA. A: »Jesi li čuo, da je Leo skoro već posve oglušio?«

B: »Sretnog li čovjeka!«

A: »Pa kakva je u tome sreća?«

B: »No dozvoli! Danas u doba radija, gluh biti, znači samo: imati sreću.«

NA SAMOBORSKOJ ŽELJEZNICI. P u t n i k (kondukteru): »A zašto danas vlak vozi nekako brže nego inače?«

K o n d u k t e r (povjerljivo): »Danas imamo u poštanskoj vreći jednu ekspresnu pošiljku!«

IZA SNA. O n a: »Tko je? Tko to kuca?«

O n: »Ja, tvoj muž. Amnestiran sam i pušten iz zatvora.«

O n a: »I zato me budiš noću?!«

U ŠKOLI. U č i t e l j: »Zašto se obično veli jeziku, kojim na domu govorimo, da je naš materinji, a ne naš očev jezik?«

U č e n i k: »Jer očevi na domu obično moraju držati jezik za zubima!«

Slika na naslovnoj stranici:

Na starom boru

Foto Paramount

Dječja priča u slikama

KONJIC GRBAVKO

10. PO P. JERŠOVU — PRIREDIO A. JAKŠIĆ — CRTNJE OD A. SERGEJEVA

Za velikim brdom nalazila se poljana sva od srebra, a na nju su dolazile noću Žar-ptice. — Ivan je skinuo s leđa stvari što ih je sobom donio.

Jedno je korito s vinom metnuo na poljanu, a sam se pod drugo sakrio i čekao. U kasnoj noći čuo se šum, nasta svijetlo kao dan — ptice su došle na korito.

Ivan se polako digao, pružio ruku i uhvatio jednu za noge i brzo je strpao u jednu vreću. Sjeo je na Grbavka i otišao ravno caru sa Žar-pticom.

Car se obradovao pti-ci, pohvalio Ivana te ga dobro nagradio. Ivan je bio veseo radi nenadane pomoći i sreće, koja ga je opet našla.

(Nastavit će se.)

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

Janko Žirkovac Janko Žirkovac Janko

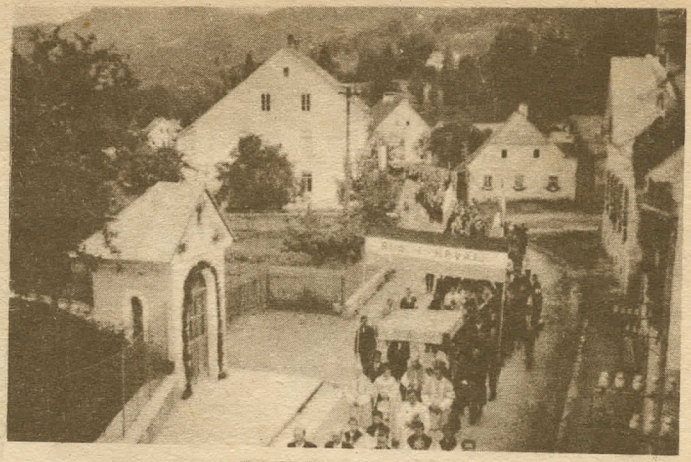

SENJSKI BISKUP DR VIKTOR BURIĆ POLAZI NAKON SVEČANOG DOČEKA U PROCESIJI U CRKVU

EUHARISTIJSKI KONGRES U ČABRU

(4. I 5. SRPNJA OVE GODINE)

Slika lijevo:
BISKUP BURIĆ PROPOVIJEDA KOD PONTIFIKALNE SV. MISE

Slika desno:
BISKUP BURIĆ PRIČEŠĆUJE DJECU

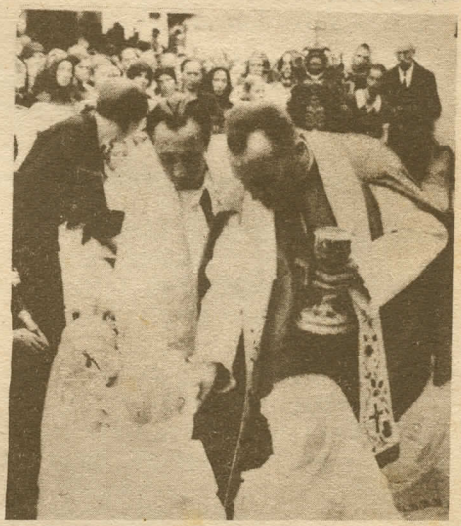

MLADA MISA SVEĆENIKA ŠIBENSKE BISKUPIJE U POŽEGI

Šibenski mladomisnik Vladimir Pavić, Požežanin, imao je 26. srpnja svoju mladu misu u Požegi

MLADOMISNIK (+) POLAZI U PROCESIJI PREMA CRKVI — U procesiji za njim ide njegova majka (+)

MLADOMISNIK KOD OLTARA

Slika lijevo gore: PROCESIJA PRIJE MLADE MISE